

НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ СЕКТОР

Серед багатьох підрозділів Львівської національної академії мистецтв важливим є її науково-дослідний сектор. Він був створений у 1969 р. за ухвалою Міністерства вищої і середньої спеціальної освіти Української РСР з метою ширшого розгортання науково-дослідної та проектно-виробничої діяльності.

Потреба естетизації громадського і виробничого середовища стала сприятливим ґрунтом для розгортання діяльності сектору у складі висококваліфікованих, талановитих художників, які започаткували й надалі забезпечували виробничо-творчі процеси новоствореного підрозділу, закладаючи передумови для його подальшого розвитку.

Згодом сектор переріс у велику структуру, що налічувала кілька десятків працівників. Організаційна налагодженість та високий мистецький рівень виконуваних робіт забезпечили непохитний авторитет і широку популярність творчого колективу в Україні та за її межами. Свідченням цього є низка проектних розробок і їх втілення у матеріалі в різних регіонах країни: «Архітектурно-художнє вирішення інтер'єрів санаторію ім. Семашка у м. Кисловодську» (1982), «Комплексне архітектурно-художнє вирішення інтер'єрів та екстер'єрів санаторію «Джерело» у м. Трускавець» (1983), «Художньо-декоративне вирішення інтер'єрів пансіонату «Факел» у Закарпатті» (1985), «Комплексне художньо-декоративне вирішення експозиції виставки «150-річчя Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка на ВДНГ СРСР» (1983–1984), «Синтез мистецтв у комплексному вирішенні інтер'єрів санаторію «Карпатські зорі» (1985–1986), «Комплексне архітектурно-художнє вирішення предметно-просторового середовища міжнародного молодіжного готелю «Спутник» у м. Львові» (1985–1986) та багато інших. Сектор функціонував переважно на госпдоговірних розрахунках із великими державними підприємствами, закладами та установами.

Від початку створення до 1980 р. науково-дослідний сектор очолював Роман Михайлович Дудар, далі до 1992 р. на чолі НДС був Леонід Наумович Крицький. З 1992 р. роботою цього підрозділу Львівської національної академії мистецтв керує Іван Андрійович Мельник — кандидат мистецтвознавства, член Спілки дизайнерів України.

Відновлення державності дало змогу зосередитися на широкомасштабному вивченні і дослідженні національно-культурної спадщини України (передусім мистецьких явищ, зосереджених у Львівській області й Галичині в цілому).

Умови становлення української державності та перехід до ринкової економіки спричинили певні труднощі в життєдіяльності сектору. Виникла потреба його внутрішньої реорганізації і відповідної виробничої переорієнтації — перехід до науково-дослідної діяльності на вимогу культурних потреб новоствореної держави. Вся увага була звернена на глибоке дослідження історико-мистецької спадщини України, на ті пласти

- ▲ Реставрація алегоричної фігури «Козак» із ратуші м. Бучача
- ▼ Керамічне панно «Київська Русь» Тернопільського краєзнавчого музею
- ▼ Проект актового залу Львівського автобусного заводу
- ▼ Пам'ятник Т. Шевченку в смт Брюховичі

культури, які зазнавали дискримінації або нищення за часів тоталітарного режиму. Сектор розпочав не практиковані до того часу наукові дослідження у різних жанрах і видах мистецтва, зокрема в галузі сакрального мистецтва з охопленням усіх сакральних об'єктів на теренах Львівщини. Особлива увага була приділена творчим особистостям — художникам і мистецтвознавцям, замовчуваним чи репресованим у радянський період. Також невід'ємною органічною ланкою наукових досліджень стала навчально-виробнича сфера — розробка посібників із технології окремих видів мистецтв, із теорії композиції, мистецької термінології: «Дослідження технології фарбування текстильних матеріалів та визначення їх стійкості», «Теоретичні основи формування композиції у прикладному і декоративному мистецтві», «Постнарбутівська плеяда українських графіків», «Історичні корені і тенденції розвитку національного мистецтва і архітектури в сакральних спорудах Львівщини», «Ідентифікаційні дослідження малярських матеріалів та технологій західноукраїнського іконопису XVI–XVII ст.», «Дослідження процесів розвитку українського мистецтвознавства (національні особливості та європейський контекст)», «Графічний дизайн у сучасному інформаційному просторі: національні художньо-естетичні пріоритети в умовах глобалізації», «Візуальні і морфологічні особливості гуцульського орнаменту як вияв мистецьких закономірностей: аспекти теорії і практики», «Мистецька освіта і мистецтво в культуротворчому процесі України XX–XXI ст.» та ін.

У процесі накопичення наукового матеріалу виникла потреба його популяризації, що й зумовило вихід у світ низки праць, зокрема: «Фарбування текстильних матеріалів рослинними барвниками», «Церкви Бродовського району» в започаткованій серії «Церкви Львівщини», «Павло Ковжун», «Український стрій», «Митці-педагоги України і з України у світі», «Словник декоративно-ужиткового мистецтва», «Англо-український словник мистецьких термінів». Також підготовлено до макетування десять книг-каталогів з історії українського сакрального мистецтва Львівщини тощо.

У своїй діяльності НДС орієнтується на розширену системну організацію досліджень, охоплюючи при цьому і кафедральні науково-дослідні роботи, що дає змогу формувати й удосконалювати загальні напрями науково-педагогічної діяльності Академії. Планування роботи відбувається з урахуванням як навчальних, так і загальних мистецтвознавчих потреб із залученням до їх виконання науково-педагогічного колективу Академії. Щороку у дослідженнях беруть участь п'ятеро–семеро докторів мистецтвознавства, кандидати наук та фахівці різного профілю.

За період 1992–2010 рр. проведено 30 наукових досліджень із фундаментальної і прикладної тематики, які є вагомим вкладом в українське мистецтвознавство та інші споріднені галузі.

Одним із важливих і актуальних заходів є робота над виданням наукового щорічника «Рукотвір», покликаного у майбутньому забезпечувати вихід у світ значної частини доробку сектору.

Нагромаджений організаційний досвід і вагомі наукові напрацювання є важливою передумовою подальшого масштабнішого розвитку досліджень у царині національної культури, а також реорганізації сектору у складнішу, багатопрофільну структуру в системі Академії.

▲ Л. Магінська-Слободан.

Керамічне панно «Іван Котляревський». 1978

▲ А. Ганжій. Розписи казкового залу Палацу творчості дітей та юнацтва на Погулянці. 1985

▲ Книги, підготовлені науково-дослідним сектором ЛНАМ

▼ В. Нестеренко. Декоративний пласт «Дерево життя»

для Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича. Дерево, різьблення. 1983

